

РЕШЕНИЕ

№ 3794

гр. София, 08.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав,
в публично заседание на 13.04.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **5772** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е образувано на основание постъпила жалба от В. К. Б. против Решение по т.5 от протокол №8/11.05.2021г. на Научния съвет на Института за исторически изследвания (И.) при Българската академия на науките (Б.), с което е отказано избирането му на академична длъжност „доцент“ за нуждите на секция „История на българския национален въпрос“. В жалбата се твърди, че решението е незаконосъобразно, като противоречащо на приложимите материалноправни и процесуалноправни разпоредби, немотивирано и е в несъответствие с целта на закона. Според оспорващия са допуснати нарушения както в хода на самата конкурсна процедура, така и при постановяване на крайното решение. В противоречие с Правилника на И.-Б. в обявата за заемане на академична длъжност е въведено допълнително изискване, чрез формулирана тема на конкурса, което, дори да е било уредено в същия отново не би могло да се въвежда, тъй като изискванията следва да са към самите кандидати, а не към условията на конкурса. Така обявената тематика противоречи на материалния закон, тъй като не отговаря на чл.2б ЗРАСРБ да представлява обективно измерим показател чрез числовите стойности на един или няколко наукометрични показатели или измерими академични резултати. Според жалбоподателя въвеждането на тема на конкурса, по която да бъдат оценявани кандидатите, представлява пряка форма на дискриминация спрямо неограничен кръг субекти, до които би следвало да е адресирана обявата в ДВ. Освен това така обявения конкурс ограничава потенциалните кандидати въз основа на две недопустими

допълнителни изисквания – конкретно формулирана тема и нейната периодизация чрез посочване на времеви отрязък. Оспорващият счита, че макар формално да е допуснат до участие в конкурса като отговарящ на всички минимални национални изисквания, с актовете и действията на НЖ и НС спрямо него са приложени съществени дискриминационни условия, изразяващи се в допълнително ограничаване на научната област, професионални направление и специалност на историята на българския национален въпрос чрез определената тема, както и са приложени критерии, които изначално дават предимство на другия кандидат чрез нерегламентиран от закона критерии за оценяване. Основният критерии, на който са се позовали всички членове на НЖ, е формулираната тема на конкурса. Членовете на НЖ не са оценявали и класирали кандидатите по точки според закономото изискване, а въз основа на съотнасяне на научните им трудове към темата на конкурса.

На следващо място се твърди, че са допуснати редица съществени нарушения на административнопроизводствените правила във връзка с конституирането, работата и провеждането на заседанията на НЖ. В противоречие с разпоредбата на чл.4, ал.3 ЗРАСРБ за членове на НЖ са избрани хабилитирани в други акредитирани специалности лица, различни от тези по обявения конкурс. Според оспорващия почти половината от членовете на НЖ не отговарят на този критерии. Изложени са и доводи за нарушение на чл.4, ал.7 ЗРАСРБ при замяна на членовете на журито. По тези съображения, подробно мотивирани в жалбата и поддържани в съдебно заседание, се иска отмяна на оспорения акт.

Ответникът, Научния съвет на Института за исторически изследвания (И.) при Българската академия на науките (Б.), чрез процесуалния си представител адв. Н. Ц. оспорва жалбата, като счита същата за неоснователна. В представена писмена защита излага съображения за законосъобразност на оспореното решение. Претендира присъждането на разноски.

Заинтересованата страна С. М. С. от [населено място] не е изразил становище по жалбата.

По делото са събрани писмени доказателства. Приложено е заверено копие от образуваната преписка.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

С Решение от 24.11.2020 г., взето по Протокол №9 от проведено заседание на секция „История на българския национален въпрос“ на 24.11.2020 г., е решено да се предложи на НС да се произнесе за откриване на процедура за академична длъжност „доцент“ към И. по професионално направление 2.2. История и археология История на България. По предложение на ръководителя на секция „История на българския национален въпрос“ до Председателя на НС на И. – Б. е обявен конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 2.2. История и археология, научна степен „История на България“ (Националноосвободително движение на македонските и тракийските българи (1878 – 1919 г.) за нуждите на секция „История на българския национален въпрос“. Определен е двумесечен срок за подаване на документи за участие, считано от датата на обнародване на решението в ДВ. Решението е обнародвано в ДВ, бр.110/29.12.2020 г. В определения срок са постъпили две заявления за участие в конкурса, а именно от оспорващия и от

заинтересованата страна С. М. С..

С докладна записка от 08.02.2021 г. ръководителя на секция „История на българския национален въпрос“ е предложил на Зам.-председателя на И.-Б. проекто-състав на научното жури от седем членове, четирима от които професори и трима доценти и двама резервни членове. Посочено е, че предлаганият проекто-състав е гласуван единодушно от присъствалите на заседанието на секция „История на българския национален въпрос“ на 08.02.2021 г. и е съобразен с изискванията на ЗРАСРБ.

Видно от Протокол №4 от заседание на НС на И. – Б., проведено на 09.02.2021 г., с Решение по т.5.2 от дневния ред единодушно е взето решение, с което са определени членовете на НЖ, а именно: външни членове - проф. д-р В. С.; проф. д-р Р. М., проф. д-р А. А.; доц. Д-р М. М.; и доц. д. н. Ю. К. и вътрешни членове проф. д.н. И. Т. и доц. д. н. Р. К. и резервни членове: външен доц. д-р И. П. Пехнически и вътрешен доц. д-р М. К.. Със Заповед №12/10.02.2021 г. Директора на И. – Б. е назначил Научното жури в този състав. Със Заповед №18/01.03.2021 г. Директора на И. – Б. е назначил комисия в състав от трима членове, която да установи редовността на подадените документи за участие в конкурса. На 02.03.2021 г. назначената комисия е разгледала документите на двамата кандидати, като е приела, че същите са редовни и ги е допуснала до участие в конкурса, за което същите са уведомени с уведомления от 02.03.2021 г.

На първото проведено заседание на НЖ на 05.03.2021 г. за председател е избран един от вътрешните членове, а именно доц. д.н. Р. К.. Определено е кои двама от членовете на НЖ да изготвят рецензии, както и че останалите членове следва да изготвят становища в срок до 09.04.2021 г., като заключителното заседание е насрочено за 10.05.2021 г.

По повод постъпило на 11.03.2021 г. заявление от един от членовете на НЖ, а именно проф. д.н. И. Т., за нежеланието му да продължи да бъде член на НЖ, с искане да бъде заменен с друг, на 12.03.2021 г. е проведено извънредно заседание на НЖ. Видно от приложения протокол за редовен член на НЖ единодушно по преценка на журито е избран доц. И. П., на мястото на отказалия се член на журито проф. д.н. И. Т.. Към преписката е приложено заявление от доц. д-р М. К., в което е заявила, че се отказва то участие в жури по конкурса.

Видно от приложената административна преписка в определения срок са представени рецензии от определените за това членове на журито, като и двамата са дали положителна рецензия и са предложили на НЖ да гласува положително кандидатурата на доц. С. С. за заемане на академичната длъжност „доцент“. В същия смисъл са и становищата на останалите членове на НЖ.

Към преписката са нелични справки за наукомерните показатели на двамата кандидати.

Видно от приложения към преписката Протокол №3, на 10.05.2021 г. е проведено насроченото заключително заседание на НЖ. На заседанието са присъствали и кандидатите, които са представили избраната от тях тема. Представени са рецензиите и становищата на членовете на журито. След проведено гласуване НЖ единодушно е решило да предложи на Научния съвет на И. да избере участникът в конкурса С. С. да заеме академичната длъжност „доцент“. В тази връзка Председателя на НЖ е изготвил доклад до Председателя на НС на И. – Б., входящ на 11.05.2021 г. Видно от приложения към преписката Протокол №8 от заседание на НС, проведено на 11.05.2021 г. с Решение по т.5.1 Научния съвет на Института за исторически изследвания (И.) при Българската академия на науките (Б.) единодушно с 16

гласа“за“, какъвто е бил броя на присъствалите на заседанието, е избрал за академичната длъжност „доцент“ за нуждите на секция „История на българския национален въпрос“С. С.. В протокола е посочено, че мотивите на решението се съдържат в представените рецензии и становища на членовете на НЖ и в доклада на председателя му.

За приетото решение оспорващият е уведомен на 21.05.2021 г.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от надлежна страна, адресат на неблагоприятен за нея акт, срещу подлежащ на съдебен контрол съгласно чл. 32, ал. 8 ЗРАСРБ административен акт, при спазване изискванията на чл.150 и чл.151 АПК. Спазен е законовоустановения срок, доколкото оспорващият е уведомен за решението на 21.05.2021 г., а жалбата е подадена в съда на 03.06.2021 г.

Разгледана по същество, настоящият съдебен състав счита, че същата е и ОСНОВАТЕЛНА.

Съгласно изричната разпоредба на чл.168, ал.1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен, въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт, на всички основания по чл.146 АПК, като съгласно ал.2 на същия член съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

Оспореното решение по т. 5 е постановено от компетентен административен орган в рамките на предоставените му правомощия, съгласно чл.27а, ал.2 ЗРАСРБ.

Същото е обективизирано в предписаната от закона писмена форма, като изрично е посочено, че за мотиви следва да се считат рецензиите и становищата на членовете на НЖ, протокола от заключителното заседание на НЖ и доклада на председателя на НЖ от 11.05.2021 г. Предвид това и доколкото няма пречка мотивите на акта да се съдържат в друг документ, издаден преди процесния и част от административната преписка, съдът приема, че в случая е спазена изискуемата от закона форма при издаване на акта, който е и мотивиран. В съответствие с Тълкувателно решение № 16/31.03.1975г. на Общото събрание на гражданската колегия на Върховния съд, макар неизлагането на мотиви в самия административен акт да не съставлява съществено нарушение, актът се приема за мотивиран, ако фактическите основания и конкретните съображения за издаването му се съдържат в документ, предхождащ издаването на акта или в последващ документ, т. е. ако могат да бъдат изведени от административната преписка. Издаването на административния акт и излагането на съображенията, по които административният орган е стигнал до едно или друго решение, не е необходимо да съвпадат по време. Възможно е мотивите да предхождат издаването на акта и да се съдържат в друг документ, съставен с оглед предстоящото издаване на административния акт. Ако административният акт е издаден на основание на такива подготвителни документи, изложените в тях съображения са такива и за издаването на самия акт. За да се приеме, че административният акт е мотивиран, е необходимо изложената обосновка ясно да сочи какви са били съображенията на органа при постановяването му. В процесния случай, предвид на обстоятелството, че НС е възприел изцяло предложението на Научното жури за избор на „доцент“ в процесния конкурс, то съдът намира, че мотивите на ответника се съдържат както в приложените по делото протоколи от заседание на Научното жури и доклад на председателя на това жури, така и в изготвените рецензии и становища на

определените рецензенти и членовете на Научното жури, изрично посочени в крайния акт.

Относно спазването на административнопроизводствените правила при провеждане на конкурса съдът приема следното:

Процесната процедура изначално съдържа съществен порок, който не може да бъде саниран с последващи действия на академичните органи и който опорочава крайния акт за избор на кандидата за академична длъжност, обективиран в оспореното решение. Това е така, защото е обявен конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 2.2. История и археология, научна степен „История на България“, но с допълнително изискване – формулирана тема на конкурса - Националноосвободително движение на македонските и тракийските българи (1878 – 1919 г.) за нуждите на секция „История на българския национален въпрос“. Обявяването на тематика на конкурса е съществено процесуално нарушение, водещо и до материална незаконосъобразност на крайния акт, тъй като противоречи на разпоредбата на чл.2б ЗРАСРБ да представлява обективно измерим показател чрез числовите стойности на един или повече наукомерни показатели или измерими академични резултати.

Редът и условията за заемане на академична длъжност „доцент“ са регламентирани изчерпателно в ЗРАСРБ – Глава трета, Раздел III, чл. 24 – чл. 28, в Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Института за исторически изследвания при Б.. В чл.1, ал.2 ЗРАСРБ са прогласени основните принципи, на които следва да се основава придобиването на научните степени и заемането на академичните длъжности, между които е и гарантиране на обществения интерес, свързан с качеството на образователния процес и научните изследвания чрез определяне на единни държавни изисквания и контрол върху тяхното спазване, както и контрол на качеството на научните изследвания. Съгласно нормата на §1, т.8 от ДР на ЗРАСРБ „единни държавни изисквания“ са правилата за провеждане на процедурите по този закон, редът за контрол върху тях и минималните национални изисквания по професионални направления за придобиване на научните степени и заемане на академичните длъжности, определени в този закон и в правилника за прилагането му. Според чл.2б, ал.1 ЗРАСРБ кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности "главен асистент", "доцент" и "професор" трябва да отговарят на минимални национални изисквания към научната, преподавателската и/или художествено-творческата или спортната им дейност, определени в този закон, наричани по-нататък "минимални национални изисквания". Според ал.2 на същия текст минималните национални изисквания са съвкупност от изисквания, всяко от които се определя чрез числовите стойности на един или няколко обективно измерими показатели, съотносими към съответната научна област и/или професионално направление, каквито са наукометрични показатели, които отразяват научните резултати и техният отзвук в научната литература, и/или показатели, които отразяват измерими постижения в художествено-творческата или спортната дейност, като: брой авторски монографии, брой публикации в реферирани и индексирани издания, брой глави в книги, брой студии и/или обзори, брой цитати без автоцитати в реферирани и индексирани издания от други автори на публикациите на кандидата, брой подадени заявки за международни

патенти, брой подадени заявки за национални патенти, брой издадени международни и/или брой национални патенти, брой изнесени доклади – включително пленарни и поканени, на научни конференции, получени отличия и награди във връзка с научните, художествено-творческите или спортните постижения на кандидата, брой участия в научни и/или организационни комитети на международни конференции, участия като редактор или като член на редакторския колектив в реферирани и индексирани издания, брой ръководени успешно завършени научни проекти от кандидата в областта на съответната научна, художествено-творческа или спортна дейност или участия като член в тях, брой авторски изложби, брой авторски филми, брой излъчени авторски радио- и/или телевизионни предавания, брой изнесени авторски концерти, брой написани партитури и други сходни постижения, и други авторски права и показатели, които отразяват измерими академични резултати в преподавателската дейност, като: брой защитени под ръководство на кандидата дисертации за придобиване на образователната и научна степен "доктор", брой въведени нови лекционни курсове, брой разработени нови упражнения за лекционни курсове, брой издадени учебници в чужбина, брой издадени учебници и/или учебни пособия в Република България, включително електронни учебници, ръководство на магистърски и/или бакалавърски програми и други сходни академични постижения в преподавателската дейност. Според ал.3 минималните национални изисквания по ал.2 по научни области и/или професионални направления за придобиването на всяка научна степен и заемането на всяка академична длъжност се определят в правилника за прилагане на този закон въз основа на група показатели измежду показателите по ал.2 и се изразяват в минимален брой точки, които трябва да получи кандидатът в съответствие с индивидуалните си резултати по тези показатели. Ал.5 предвижда, че висшите училища и научните организации могат да определят в правилниците си и допълнителни изисквания към кандидатите за заемане на академичните длъжности при спазване на този закон и на правилника за прилагането му.

От анализа на цитираните разпоредби следва извода, че минималните национални изисквания, респективно допълнителните изисквания към тях се определят чрез регламентирани от законодателя показатели и винаги подлежат на конкретно остойностяване по обективни критерии – събран брой точки. Като е въвел тематика на конкурса ответникът е ограничил съответната научна област, професионално направление и специалност за историята на българския национален въпрос чрез определената тема, като са приложени критерии, които изначално дават предимство на другия кандидат чрез нерагламентиран от закона критерии за оценяване. Това се установява от изготвените рецензии и становища на членовете на НЖ, основният критерии за оценка на който са се позовали всички е формулираната тема на конкурса. Видно от приложените становища и рецензии членовете на НЖ не са класирали кандидатите по точки според закономото изискване, а въз основа на съотнасяне на научните трудове към темата на конкурса.

Констатира се и друго нарушение в хода на проведената процедура. В съответствие с изискванията на чл.4, ал.2 ЗРАСРБ НС на И. – Б. е назначил

състав на Научното жури, което да проведе конкурса. Спазена е процедурата по одобряване състава на научното жури по чл. 4, ал. 1 от ЗРАСРБ – то е предложено от ръководителя на секция „История на българския национален въпрос“, като първично научно звено. Не е спорно между страните и съдът приема за установено обстоятелството, че всеки от членовете на научното жури отговаря на изискванията, установени в чл.4, ал.3 от ЗРАСРБ, и по отношение на никого не са били налице отрицателните предпоставки за участие, предвидени в ал.4. В съответствие с изричната норма на чл. 25 от ЗРАСРБ, съгласно която конкурсът се провежда от седемчленно научно жури, в което най-малко трима от членовете на журито са външни за съответното висше училище или научна организация и най-малко трима са професори. В случая научното жури е в състав от седем членове, от които петима са външни за университета, както и четирима са професори.

В срока по чл.26, ал.3 от ЗРАСРБ, научното жури е избрало от своя състав председател и рецензенти /чл.4, ал.8 от ЗРАСРБ/ и е определило крайния срок за изготвяне и публикуване на рецензиите и становищата.

Изборът на рецензенти е съобразен с изискването на чл. 26, ал. 3 от ЗРАСРБ поне единият от рецензентите да е професор. По делото не е спорно, а това се установява и от доказателствата по преписката, че в съответствие с изискването на чл. 27, ал. 1 от ЗРАСРБ, изготвените от участниците резюмета на трудовете им, както и рецензиите и становищата на членовете на научното жури, са били публикувани на интернет страницата на Б.. На проведено заседание на 10.05.2021 г. Научното жури единодушно е взело решение да предложи на НС на И. – Б. да избере участникът в конкурса С. С. да заеме академичната длъжност „доцент“.

Установи се, че поради депозирано заявление от проф. И. Т. за оттеглянето му от състава на НЖ, участие е взел в заседанието резервният член доц. д-р И. П.. В тази връзка съдът намира, че участието на този резервен член на мястото на отказалия е довело до незаконен състав на НЖ. Това е така, тъй като съгласно чл.4, ал.7 ЗРАСРБ един член на журито се заменя с друг от съответната квота по предвидения от закона ред. Доц. д-р И. П. е определен за външен резервен член на журито, а е участвал на мястото на вътрешен член, което е в нарушение на посочената по-горе разпоредба. Предвид това и въпреки, че не е нарушено изискването на чл.25 ЗРАСРБ, следва извода, че НЖ, с участието на резервния член е заседавало и е взимало решения в незаконен състав

Предвид изложеното съдът намира, че в случая са допуснати съществени процесуални нарушения, довели до опорочаване на крайния акт, които са основания за отмяната му по чл.146, т.3 АПК. Нарушенията на административнопроизводствените правила са съществени, тъй като са повлияли върху крайното решение по същество на административния орган. Доколкото предназначението на административнопроизводствените правила е да обезпечи издаването на един законосъобразен по съдържание акт, ако не бяха допуснати, би могло да се стигне и до друго решение по същество на поставения пред административния орган въпрос. Затова жалбата се явява основателна, поради което оспорения акт следва да бъде отменен.

При този изход на делото основателно е своевременно направеното от

процесуалния представител на оспорващия за присъждане на направените разноски. От доказателствата по делото се установява, че същият е заплатил държавна такса от 10 лева и адвокатско възнаграждение в размер на 650 лева, като видно от приложения договор за правна защита и съдействие сумата е заплатена в брой при подписване на договора на 03.06.2021 г. Следователно ЮЛ, чийто орган е издал оспорения акт, следва да бъде осъдено да заплати на оспорващия деловодни разноски в общ размер от 660 лева.

Водим от гореизложеното и на основание чл.172, ал.2 АПК Административен съд – София-град, Второ отделение, 52 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Решение по т.5.1 от Протокол №8/11.05.2021 г. на Научния съвет на Института за исторически изследвания (И.) при Българската академия на науките (Б.), с което по конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ в професионално направление 2.2. История и археология, научна специалност „История на България“ (Националноосвободително движение на македонските и тракийските българи(1878 – 1919), за нуждите на Секция „История на българския национален въпрос“, обявен в ДВ, бр.110 от 29.12.2020 г. е избран гл. асистент д-р С. С..

ОСЪЖДА Института за исторически изследвания при Българската академия на науките да заплати на В. К. Б. от [населено място] деловодни разноски в размер на 660 (шестстотин и шестдесет) лева.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 АПК да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: